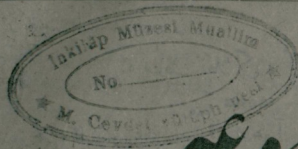

۱۵ نisan ۱۳۳۹ - ۱۹۲۳

صافی ۷۴-۸

در دنیای جاد

کتابخانه

اجتماعیات

پروفسور بوغله‌نک قونفرانسلی

موسیو بوغله

موسیو بوغله ، « دورقام » ک وقتندن سوکره « آتئوسویولوزیک » اطرافنده طوبالان فرانز اجتماعیات مکتبناک باشلیجه معیلمدن بریدر . سوربون تدریسی اطرافنده درتیش آرقداش ، بویوک استادک مساعیسته دوام ایدیورلر . موسیو بوغله ، کرک تدریسی ، کرک یازدیغی بر جوق اتورله اجتماعیات ک جوق خدمت ایش متفکرلردن بری اولدیغی ایچون ، استانبولدن یکن پروفسوری دیکلمکدن دارالفنون و کندی محروم برافق ایستمدوم دارالفنون بردرس و پرستی کندسندن رجا ایتدم . بالطبع اجتماعیاتدن بحث ایتدی واجتماعیات قیسه بر تاریخچه سیله بوگونکی ایکی هم جریانی آکلندی . بوغدر قسه بر زمانه نه درسه صیقیشدوقی قایسه ، فرانز اجتماعیاتک روحیات مساکلرندن نه صورتله آرلیدیغی و « فرد » ایل « جمیت » نظریلری آراسندنکی تضادی ایضاح ایتدی .

موسیو بوغله ، بوگون فرانسه ده بوغدر انکشاف و ترقی ایدن اجتماعیات علمناک فرانز فلسفهی و فرانز ذهنیتله بر تضاد تشکیل ایتدیکنی سوله یلهرک ، اون سکرنجی عصرده کی فرانز فلسفه سنکدها زیاده فردیت طرفداری اولدیغی ایضاح ایتدی .

فی الحقیقه اون سکرنجی عصرده کی فرانز فلسفهی بویوک نتیجه سی اولان اختلاف کبیر و حقوق بشر بیاننامسی ، جمیتدن زیاده فردک حقوقی اعلان ایدن ، فردلری بر برندن آزری اولدوق نظر دفته آلان نظریله قوردی . ژان ژاک روسوونک « مقاوله » اجتماعیه سی نه در ؟ جمیت صنیدر ، فردل آره سنده عقد ایدیلان ضعی بر مقاوله تک نتیجه سیدر . بناء علیه جمیت انجیق فردل واسطه سیله قائمدر . جمیتلر بر عضویت دکل ، انسانل طرفندن اعمال ایداش صنعی بر شرکتدر .

بو طرز تاقی ، اجتماعیه سیلاندن پک اوزاقدیر .

تایم آلتر مئابه سنده در . فرانسه ده فردیت حی علیه جالارکن آلمانیا ده بر دولک دینی تأسس ایتشدی . فرانسلر فرده و شخصیتیه حریت ایدرکن ، آلمانلر عادتاً دوله طایورلر ، دولتی تاییه ایدیورلردی . فرانسلر بو خصوصده آلمانلری تقلید ایدمیلکدن عاجزدرلر .

آلمانیا ده کی بو دولک حی ، دولک عطی ، دولک دینی ، بویوک آلمان فیلسوفی (هگل) ک بر اوتیور . هگلک دیورلرکی : « تاریخده دولک ، کاشانده الهام منی و حرکتی دیکدر . » (هگل) ک دولته ، هر شئییک ، هر فردک فوئده بر موجودیت و بر عظمت بخش ایدن فلسفهی آلمان حوقفنده اجرای تاثیر ایش و آلمانیاک شکالی ، حرب عمومی به قهر هب بو فلسفه تک تاثیر ایتنده وقوع بولشدر .

حالبوه اجتماعیات ، دولناک تاییه و تقدیمی دکلدر . جمیتلر فردک فوئده بر موجودیت طابق ایچون ، دولتی بر آله درجه سته بو کله ک لازم دکلدر . فرانز فلسفهی و فرانز اجتماعیاتیه جمیتلر داخلنده دولتی دکل ، ملتی کوروش و ملتله بویوک بر شخصیت و بر مشدر . چونکه ملت ، دولک فوئده بر شاییتدر . فرانسه اختلاف کبیرینک غایه سی ده دولناک و فردلرک فوئده ملتله ک موجودیتی تصدیق ایتکدن عبارتدی .

ملی وحدت ، روحی ، حی بر طاق اسلر اوزرینه مستددر . (ارنست روتان) ک دیدیکی کی « بر ملت بر روحد ، روحانی بر مبدأ و ملتی بیان شی ، بو ملتی تشکیل ایدن فردل آراسنده فکری ، روحی ، حی عمل و عکس العملر ، متادی متابلرلدور . اجتماعیه منابتلرک بوسورله روحی و حی اولسی ، بعضی حاللرده اجتماعیه حادملرک روحیات عامی واسطه سیله تدقیق ایدیلرله کی قناعتی حاصل ایتشد . فقط موسیو بوغله ، روحیاتک اجتماعیه حادملری ایضاح ایدم . یکنی آلیات ایدن اجتماعیات مکتبندن اولدیغی ایچون اجتماعیات ایلر روحیاتک فرقلری و مناسبلرلی آکلندی و (مونته سکیو) دن اعتباراً بو علدک یاواش یاواش نه صورتله تکامل ایتدیکنی ایضاح ایتدی . موسیو بوغله ، نظراً اجتماعیاتک جد اکبری مونته سکیودر .

« مونته سکیو » بی یالکن باطل بر اقایملر نظریه سی آرقه سندن کورمه ک ساده جه

اجتماعیات ، جمیتلری طلی دیگر حیوانی عضویتلر کی کندیتیه مخصوص بر حیانی اری بر موجودی اولان بویوک بر عضویت کی تلقی ایتدیکی حالده ، فرانز فلسفهی بالعیس ، جمیتلری فردلرک ایزوسیه و جوده کاش بر مقاوله محسولی عد ایدیورلر . بو طرز تاقی ، فرانز ملتک تمایللرینه ده موافقدی . چونکه فرانزلر ده انضاط حی بوغدر ، فرانز ملتی تشکیل رتمیوی سون بر ملت دکلدر . بر فرانز ، بویوک بوماک تک بر آلی اولمه راضی اولماز .

بالعیس آلمانیا ده ، فردل ، تمایله دولته

موسیو بوغله دارالفنون قونفرانس صالونده یبقارکن

اعتبار به ملیدر لونه درجه بی اولورسه ، ادبیات ، سنه تک کوکری نه درجه بر ملتک خصوصی مالی اولورسه او قدر اییذر . بنه علیه ادبیات ، صنعتک ، تاریختک بین الملل اولی عبت کروولور . فقط ملی اولان بو حرت ، متبادی ملی حدود ایچنده قابریسه بوغولور ، حرت بین الملل اولدقن صوکره حدوددن طاشمی و بین الملل مناسباته کیریش ملیدر . بر ملتک متبادی کندی حدودری ایچنده قالی قالی نهایت او ملتی زهرلر ...

علم ایسه ، مامیت اعتبار به بین المللدر . «حقیت» ک ملتی بو قدر ، علمی ترقیات بوکون او قدر قارشیق و مشکلی اولداته و احتیاج کوستریوکره بر ملتک یالکزر باشنه بولور مالاک اولی قایل دکادر . «موسیو بوغله ، بوتون ملتک بو علم صنعت ترقیسه خدمت ایده بیلرلی ایچون بر طاقم تدابیر توصیه ایدیور : مثلا ، دناک هر طرفنده نشر ایدیان آتاری جامع معظم بین الملل بر کیتخانه و بین الملل بر کتابیات ، بیلییه غراف » ، مختلف ملتک مملری ، عالمی ، صنعتکارلی ، طلبه سی آرسنده متبادی بر تمامی ...

موسیو بوغله تطبیق یک مشکل اولان بو بین الملل فکری تشریک مساعی واسطه لری ایضاح ایتدکن سو کره ، کندی کندی ، شو سؤالی صوددی : فقط علمک ترقیسی عجا صلحک تمایسه خدمت ایدری ؟ ..

اوت ، مصافی بر سؤال . . چونکه ملتر ، علمک بوتوک ترقیاتدن شدید بقدر بالکزر حرب ایچون استاده ایتدیلر ..

موسیو بوغله شو معیندار حله ایله جواب ووردی : «آ علم حربیه سببیت ویر ، فقط جوق علم صلحه خدمت ایدر . . چونکه علم چو عالمده فکر تنقید چو غایر ، ده موقراسی غلبه جالار ، و دموقراسی ترقی ایتدیکه محقق حرب کری کیدر ..

بوتک ایچون بر چاردهه مکتبیزده تاریخ تدریساتی ده کیشیر و مکرر . مکتبیزده تاریخ حرب مامیتدن عبارتدر . عجا بین الملل بر آکلا شه دن صوکره . بوتون ملتک مکتبیزده تاریخ سادهمجه بر مذیت تاریختدن عبارت اولامازی ؟ هر ملت کندی تدریسه دیکر ملتک تاریخ مذیتنه بر موقع آیرامازی ؟

موسیو بوغله بو کوزل احتیالی ، میجانی لسانیه ساملریک کوزی اوکنده جالاندردقن صوکره بین الملل اختلافدره . مطبوعاته تغیر بر مشغولت حصه سی آیردی . ملتک بر برینه قارشی لژومس بره کین یاغلامسند غزه لک بووک دخلی اولدینی سولیدی .

بلک دوغرو سولیوردی ....

آرابه کلرک ، یکدیگر له لسان و اوضاع و اطوار واسطه سیله مناسبت کیریش سندن حاصل اولان وجدان عامدر . کرک غلبه لری و میجانی بر جلیسه کور . دیکمز حالت روحیه ، کرک ثبلر و تمسوی ایتسی مؤسسه لره « دین ، حقوق ، اخلاق ، بدیعت الخ » مندرج تر تحسین و طرز جر کتیلر فردلره کندی جبراً قبول ایتدیر . چونکه ، فردلرک بر آزار به کلسدن حصوله کان یی و خصوصی نوعدن بر شاییتک محسولیدر . بوراده اوزول و اوزاری به بواجنایات مناقشه نه کیریش سک امکان یوقدر . یالکزر موسیو بوغله اثبات انجشدرکه ، دین ، اخلاق ، حقوق ، اقتصادیات ، بدیعیات مؤسسه لری فردلرک محسول ادعای ذکل ، عبتک ، حیات اجتماعیته محسول ایدرلر . بر فرد طرفندن ایجاد ایدیلرک جمع طرفدن قبول و تطبیق ایدیش دکادرلر ، بوتون عبتک محسول اولدینی ایچوندرکه فردلر طرفندن مجبوری الاتباعدرلر .

★

موسیو بوغله « اونیون فرانسه » ددی قوفاغراسنده « ملتر آراسنده فکری تشریک مساعی » دن ، یین جیت اقوامک مستقبل و حقوق شکندن بحث ایتدی .

موسیو بوغله بشری تهدید ایدن حرب تهسک . لرینک بر طرف ایدلی ایچون بر « جیت اقوام » ک وجودیه قانع اولانلردن ، بوکا ایمان ایلندردن . فقط ، جیت اقوام ، جدی رایش کوزه بیلک ایچون یالکزر سیاسی شکل آتندک ذکل ، ملترک فکرند و وحدانده یاشامی ، ملتر بوتک لژومه یلرک ، ایمانه قی قانع اولمیدر . بوتک ایچورده یکانه شرط ، ملتر آراسنده فکری ، علمی ، ادبی الخ . بر تشریک مساعی وجوده کتیرلی ، علمک و صنعتک حدودلری آشه ق بر برله قاننا شمسدر . بو بین الملل تفریک مساعی سایه سنده حربین جوق ضرر کورمیت اولان متمکرلر صنعتده سفالندن قورولوبیلر . اساساً ادبیات ، صنعتک ، علمک ملی حدودری آشه ق یکدیگر له متبادی ماناستیده . بوتون هر ملتک ادبیاتی ، صنعتی ، علمی ایچورده فاشملی ، حتی ضروریدر . ملی حدودری داخنده قایل اولان ، خارجه بیقیماقی باقیه ملتک فکر و صنعت طالیه تاسه کیریمین فکری و علمی جریائلر اولومه محکومدر . فرانسیز ادبیاتک خلق الماده توت و انکشانی ، فرانسیز ادبیلرینک ، شاعرلرینک ، صنعتکارلرینک بین الملل مناسبتلر کیریشره ک متبادی تازه لشمسندن ایلری کلسدر . ملتر آراسنده متقابل حرکات یکدیگری اوززدمک تاثیر ی حیات و شفا و برینگی ، درینجه بی بر تانیردر . ملتر آراسنده ادبیات سقوله غایل ایتدیکی زمانازده ، ادبیلر ، بالخاصه « بیورلوی » « رومانیتیزم » ی آکرویتیم ایله یاشاشن ، تازه لشمدر . واقعا ، ادبیات ، صنعت ، تاریخ کی فکر شه لری ماهیتری

تنقید ایدیلر حقیزدرلر . چونکه « رننه سکیو ، جیتلرک لایتنر بر طاقم قانولریم تابع اوله قری تکامل ایتدیکنی و اشکال سکرمک ، دناک ، اقتصادیات ، حقوقک جیتلرک حیانتده یک مهم عامل اولدینی سولیدی ایک متفکر کور .

اون طوقزنجی عصرک ، فرانسه ده اجتماعی علملر نقطه نظر دن ک زنگن برودردر . بو عصرده « ینشن » سن سیمون « بووک راجعایات مشیریدی . اوکوست قونیک مشهور اوج دوره قانوی ، قومویست « قارل مارکس » ک مادی تاریخیه مسلکی ، « هریت اسپنر » ک عسکری و صناعی جمعیتل تنقیدی الخ . هپ سن سیمونک ازنده شیم حالنده موجوددی .

ینه اون طوقزنجی عصرده « برودون » فردنجی و آتارشیست نظر لرینه رحماً اجتماعیات اسلرلی وضع ایتشدی . نهایت « اوکوست قونیک » دنیاتیک و ستاتیک سوسیال قانولرله صوکره عصر اجتماعیاتک یایی اولمدری .

موسیو بوغله ، بو مختصر تاریخچدن صوکره ، بوکون فرانسه ده حال مجادله ده بولان ایکی ایتاد . عبات مکتبی ، « غایره بل تارد » و « آبل دورقلم » مکتبیلری تدقیق و مناقشه ایتشدر .

« تارد » بر جیتی یاشانکده عصری ، خنبدمه بولویور . بر جمیت داخلمه سی فردلر بر لرلی متبادی تقلید ایدرلر . بوتقلید ، عینی جمیت افرادی آراسنده مشابهلر تاسیس ایدر . بوتقلید ، بر جمیتک حدودلری کچر یی وقت مودا حاله انقلاب ایدر . هر اجدانک عنعنه لری تقلید ایدیلر . هر باشقه بر جمیتک اعتبارلری مودا حالنده دیکرینه کچر . بنه علیه جمیتلر فرقیلدرلر . تقلید ، سرایت و اضطلعه اولدیفه کورده ، انسانلر آراسنده ک مهم رابطه اجتماعی تلقین « اینوز » عاده لری در . فقط تقلید ایدیلرک بر شیئی ایچون بولمیسلی ایچون بولمیسلی اوله قری ایجاد ایدن بر انسان بولومسی لژومدر . نئیه اعتبار به « تارد » ک اجتماعی بر روحیاتدر ، چونکه بر جمیت داخلمه حاکم اولان عنعنلر ، اعتقادلر ، دین ، اخلاق ، طرز تلبس ، مسکن طرزی الخ . هپ مشهور ویا مجهول بر فردک مفکره سندن دوغان و تقلید ایله دیکر لریسه سرایت ایدن بر حادهمدر .

حالبوکه « دورقلم » تقلیدک اجتماعی حادثه لری ایضاح ایتک قایل یی شوله دیوسون بالذات ایضاح محتاج بر حادثه اولدینی اثبات ایدیور . چونده هر فرد یکدیگری تقلید ایتدیوی کی ، بر جمیت داخلمه ده هر شییه تقلید ایدیلور . بنه علیه تقلید ایدن انسانلر اولدینی کی . تقلید ایدیان بیلرله بر طاقم اوصاف خصوصیه یی حازر ، تلقین قیدرته مالک حادثه لدر . اجتماعی حادثه لدر کی بو سرایت ، تقلید یون ذکل ، بالذات حازر اوله قری جبر و تنقید قدرندن کایر . بوقدری ویرن عاملده ، بر جوق فردلرک بر